

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/wystawy/postacie/97069,Jadwiga-Domanska-1907-1996.html>
03.05.2024, 02:40

Jadwiga Domańska (1907-1996)

Aktorka, porucznik 2 Korpusu, dyrektor Teatru
Dramatycznego 2 Korpusu Polskiego

Urodziła się 9 października 1907 w Dąbrowie Tarnowskiej, w rodzinie notariusza i działacza Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” Karola Brauna i działaczki organizacji kościelnych, Henryki z domu Miller. Studiowała na Université de Dijon we Francji, a następnie na Wydziale Aktorskim w Państwowej Szkole Dramatycznej w Warszawie. Po ukończeniu studiów, od roku 1932 występowała w teatrach, m. in. w Wilnie, Łodzi, Łucku, Lublinie i Bydgoszczy. Sezon 1939-1940 miała otworzyć główną rolę w *Obronie Ksantypy* Ludwika Hieronima Morstina w Teatrze Śląskim w Katowicach. Próba generalna miała się odbyć 1 września 1939 r.

Po wybuchu wojny wraz z mężem Ludogierdem Domańskim i córką zamieszkała w Warszawie, gdzie od końca 1939 r. zaangażowała się w działalność konspiracyjną w ramach Związku Walki Zbrojnej. Była kurierką na trasie Warszawa-Wilno. W marcu 1940 r. została aresztowana przez NKWD przy przechodzeniu granicy i osadzona w więzieniu w Lidzie, a następnie Baranowiczach. Została skazana na 8 lat ciężkich robót w obozie pracy. Trafiła do łagru Jaja na Syberii.

Po podpisaniu układu Sikorski-Majski w 1941 r., dołączyła do tworzącej się w [Buzułuku](#) Armii Polskiej na Wschodzie gen. [Władysława Andersa](#). Była szyfrantką, sanitariuszką, i komendantką plutonu oświatowego. Tam też, w grudniu 1941 r., podczas akademii przygotowanej z okazji wizyty gen. Władysława Sikorskiego, recytowała wiersz Ludwiki Biesiadowskiej. Jeszcze w Buzułuku podjęła próbę zorganizowania teatru, ale pomimo wydanego rozkazu o jego utworzeniu, 1 września 1942 r. wraz z 6 Dywizją Lwowską została ewakuowana z terenu ZSRS do Iraku. Razem z Wacławem Radulskim zorganizowała i prowadziła w Bagdadzie Żołnierski Teatr Dramatyczny przy Armii Polskiej na Wschodzie, a potem przy 2 Korpusie. Przeszła cały szlak bojowy 2 Korpusu przez Persję, Irak, Palestynę, Egipt, kampanię włoską i bitwę pod Monte Cassino, aż do [Londynu](#). W latach 1943-1948 była kierownikiem artystycznym Żołnierskiego Teatru Dramatycznego.

Po zakończeniu wojny przebywała we Włoszech, a następnie,

wraz z mężem i córką, którzy przybyli do niej z Polski, wyjechała do Londynu. Tam, od 1948 r. była współtwórczynią polskich teatrów emigracyjnych, w tym teatru dla dzieci *Syrena*. W 1960 r. wyjechała do Kanady, uczyła języka francuskiego, a także ukończyła studia pedagogiczne w Winnipegu. W 1967 r. zamieszkała w Ottawie, gdzie organizowała spektakle okolicznościowe dla Polonii, m. in. w 1974 r. wyreżyserowała widowisko *Kopernik żywy* z udziałem 60 wykonawców. W wersji angielskiej było ono wystawione w kanadyjskim Teatrze Narodowym (National Arts Center) w Ottawie.

Zmarła 18 grudnia 1996 r., a jej grób znajduje się na cmentarzu w miejscowości Masham pod Ottawą.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Jadwiga Domańska. Zdjęcie z domeny publicznej